

Пилипчук Я. В.

«Фінанси і кредит», 4 курс

ДВНЗ «Київський національний

економічний університет ім. Вадима Гетьмана»

Науковий керівник — к.е.н., доцент Жибер Т.В.

ВПЛИВ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ НА ДОЛАРИЗАЦІЮ ЕКОНОМІКИ

Економічна система України стала дуже вразлива до глобальних криз. Однією з вагомих причин цього є значна доларизація економіки країни. Доларизація спричиняє залежність від коливань іноземної валюти (долара США), яка активно використовується на внутрішньому ринку. У зв'язку з цим боротьба з доларизацією стає одним з основних завдань діяльності НБУ. Складність полягає у дедалі більшому входженні іноземного капіталу в банківську сферу, що значно посилює рівень доларизації економіки України.

Політика НБУ з дедоларизації набуває активної фази. Зазначимо, що у доларизованій економіці, де одночасно іноземна й національна валюта виконують функції грошей, деформується дія каналів трансмісійного монетарного механізму, що суттєво підвищує невизначеність у монетарній сфері, посилює вплив монетарних шоків і ризики боргової кризи.

У вересні 2013 року, згідно із ухваленими Верховною Радою змінами до законів, НБУ отримав право тимчасово запроваджувати обов'язковий продаж валютних надходжень, запроваджувати обмеження на розрахунки готівкою, визначати порядок здійснення взаєморозрахунків у платіжних системах.

Уже в листопаді 2012 року НБУ (постанова Нацбанку від 29.10.2012 р. №450) скористався своїм правом і запровадив обов'язковий продаж 50 % валютної виручки експортерів, згідно з якими інвестора позбавили права зараховувати ввезену на територію країни власником інвестиційного рахунку (уповноваженою ним особою) і задекларовану митному органу під час в'їзду в Україну іноземну валюту I групи Класифікатора на власний інвестиційний рахунок, а також обов'язкову конвертацію валютних переказів, якщо вони перевищують 150 тис. грн в еквіваленті.

Президент також підписав Закон від 06.11.2012 р. №5480-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення інструментів впливу на грошово-кредитний ринок» (законопроект №11033), прийнятий парламентом 7 листопада 2012 року. Законом закріплено право Нацбанку тимчасово (на те-

рмін до шести місяців) вводити норми щодо обов'язкового продажу частини надходжень в іноземній валюті на користь резидентів України, а також змінювати строки розрахунків за операціями з експорту та імпорту товарів.

У травні 2013 року дію цих постанов було подовжено. Від 1 вересня 2013 року набула чинності і постанова НБУ про обмеження розрахунків готівкою сумою у 150 тис. грн. У Нацбанку пояснюють усі ці кроки політикою дедоларизації української економіки. Проте більшість оглядачів вказують на надзвичайно низький рівень валютних резервів, який наразі є меншим, ніж тримісячний обсяг імпорту, а також складну економічну ситуацію, коли ВВП і промислове виробництво скорочуються вже понад рік.

Серед основних ефективних заходів із вирішення даної складної монетарної проблеми слід виділити: фінансовим і фіскальним органам необхідно розробити механізм контролю за сплатою податків по операціях, які проводяться населенням на вторинному ринку із використанням готівкової валюти, ввести карну відповідальність за здійснення незаконних валютних операцій. Національний банк повинен підтримувати високий рівень резервів, поглибити вимоги з формування банками обов'язкових резервів залежно від валюти залучених коштів і підтримувати на низькому рівні волатильність (змінність) національної валюти. Також перетворити механізм рефінансування в реально діючий інструмент забезпечення комерційних банків ресурсами в національній валюті; підвищити ліквідність і глибини національного фінансового ринку та його строкового сегменту; використання заходів прямого обмеження активно-пасивних операцій банків у іноземній валюті; здійснити комплекс ефективних заходів щодо стримування входження іноземного банківського капіталу в Україну.

Покорна В. С.

«Фінанси і кредит», 4 курс

ДВНЗ «Київський національний економічний

університет імені Вадима Гетьмана»,

Науковий керівник — старший викладач Коновалова І. М.

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Використання податкових стимулів у податковій політиці відіграє значну роль як для держави, так і для суб'єктів господарювання. Аналіз світового досвіду переконує, що досягти гармонії